

ELŐSZÓ

Régóta éreztük a hiányát egy olyan kézikönyvnek, amely évezredek tudást felhalmozó meséink azon szavait, kifejezéseit gyűjti egybe, melyek a mai gyerek és felnőtt olvasók szókincsében már nem élnek. Szótárunk egy olyan hiányt igyekszik pótolni, mely a mai, gyorsan változó világunkban még sürgetőbbé vált, hiszen nyelvünk, kultúránk jelentős részét hordozzák magukban a száj-hagyomány útján ránk maradt, roppant színes és változatos népmesék. Ez készítetett bennünket e könyv megírására.

Főleg olyan gyermekeknek, fiataloknak szeretnénk segítséget nyújtani, akik szívesen, érdeklődve hallgatják és olvassák a meséket, és a teljesebb megértés reményében szívesen néznének utána, hogy a mese egyes elemei miként válnak a mesevilág részévé. Célunk támogatni ezzel az önálló kutatásra való hajlamukat, valamint elősegíteni készségeik fejlődését. Jó szolgálatot tehet azonban ez a kézikönyv azoknak a szülőknek is, akik azzal szembesülnek, hogy kíváncsi gyermekük olyan szavakra kérdez rá meseolvasás közben, amelyeket esetleg ők sem ismernek, értenek pontosan, vagy csak nem tudnak egy másik, nyelvünkéből elveszett jelentéséről. Ezernyi oka lehet annak, hogy a mesékben használt szavak mára nehezen hozzáférhetőkké váltak számunkra. A nyelv folyamatos változása mellett sok esetben olyan tájnyelvi szavakról, kifejezésekről, mára kevésbé ismert szokásokról, ünnepekről van szó, melyek a köznyelvben már kevésbé vagy egyáltalán nem élnek.

A gyűjtésünk alapjául szolgáló meseanyag összeállításakor nagy figyelmet szenteltünk annak, hogy széles körből válogassunk, és a legjelentősebb és legismertebb mesék is bekerüljenek szótárunkba. Olyan kötetekről van szó, amelyek szinte mindenki könyvespolcán megtalálhatóak. Meghatározásainkban törekedtünk arra is, hogy lehetőség szerint az összes, a mesevilágban előforduló alapvető és nélkülözhetetlen jelentést megadjuk.

Egy kis segítség a gördülékenyebb keresés érdekében: A szótár használatánál érdemes figyelembe venni az igekötők elhagyhatóságát, és anélkül is keresni az adott igét. Amennyiben egy igéről elhagyható az igekötő vagy többel is értelmes, a szótárban igekötő nélkül található meg.

A SZÓMAGYARÁZATOKHOZ FELHASZNÁLT SZÓTÁRAK

- Kiss Gábor (szerk.) 2012. *Régi szavak szótára. Kihalt, elfeledett és kiveszőben lévő szavak, szóalakok és szójelentések magyarázata*. Budapest: Tinta Könyvkiadó
- Kiss Gábor (szerk.) 2014. *Kis magyar tájszótár. 5800 népies és magyar szó magyarázata*. Budapest: Tinta Könyvkiadó
- Ortutay Gyula (szerk.) 1977–1982. *Magyar néprajzi lexikon I–V*. Budapest: Akadémiai Kiadó
- Pusztai Ferenc (főszerk.) 2003. *Magyar értelmező kéziszótár*. Budapest: Akadémiai Kiadó